

Odvaha v záchránářství: „Ve skutečnosti jde o klid, profesionalitu a schopnost jednat efektivně pod tlakem.“

23.7.2025 - | Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Zdravotnické záchránářství je specifickou a fyzicky i psychicky velice náročnou profesí. Záchranář zasahuje v různých krizových situacích, které vyžadují jak odborné znalosti a profesionální přístup, tak odvalu. Nejen na otázky stran osobnostních rysů členů záchranných týmů odpovídal dr. Patrik Cmorej, zdravotnický záchranář a proděkan pro vědu a zahraniční vztahy FZS UJEP, pro čtenáře univerzitního časopisu Silverius.

V čem podle vás spočívá odvaha zdravotnického záchranáře? Liší se od představy prezentované filmovými scénáři?

Odvaha záchranáře není o hrdinských výstupech nebo dramatických scénách, jak je často vidíme ve filmech. Ve skutečnosti jde o klid, profesionalitu a schopnost jednat efektivně pod tlakem, nezřídka ve velmi náročných a stresujících situacích. Skutečná odvaha se ukáže ve chvílích, kdy záchranář musí jít do neznámého prostředí, musí čelit bolesti, strachu a někdy i agresi pacientů nebo jejich blízkých, a přesto zůstává soustředěný, lidský a rozhodný. Znamená to postavit se náročným situacím i vlastním emocím, neztratit hlavu. Na rozdíl od filmové představy, kde odvaha často znamená „skočit do akce bez rozmyslu“, u záchranáře je to hlavně o rozvaze, týmové spolupráci a schopnosti nést zodpovědnost.

To zní hodně náročně. Co motivovalo vás k volbě této profese?

Akutní medicína mě lákala již na střední zdravotnické škole a velmi jsem si užíval odborné praxe na pracovištích intenzivní péče. Měl jsem obrovské štěstí, že jsem v tomto období narazil na lékaře zdravotnické záchranné služby (ZZS) v Litvínově Edgara Seifa, který byl ochoten se mnou podělit o své zkušenosti z prostředí přednemocniční neodkladné péče. Doktor Seif byl také praktickým lékařem a občas jsem místo do školy šel „za školu“ k němu do ordinace, kde jsem si prohluboval praktické dovednosti ve vyšetřování pacientů. Po maturitě jsem si podal přihlášku na medicínu. Neuspěl jsem však u přijímacích zkoušek, proto jsem začal studovat obor Diplomovaný zdravotnický záchranář v Ústí nad Labem. Studium mi zcela učarovalo a moje směřování bylo již jasné.

Na FZS máme studijní program Zdravotnické záchránářství. Mohl byste ho stručně představit?

Bakalářský studijní program připravuje studenty pro výkon nelékařského zdravotnického povolání, a to nejen pro práci na ZZS, ale i v nemocnicích. Záchranář je v České republice zdravotnickým pracovníkem, který má široké možnosti svého uplatnění. Ve srovnání se zahraničím jsme jediným státem na světě, kde absolvent získá odbornou způsobilost pro výkon povolání na zdravotnickém operačním středisku, ve výjezdových skupinách zdravotnické záchranné služby, na urgentním příjmu a také na pracovištích intenzivní péče. Nad rámec toho záchranář získává automaticky odbornou způsobilost pro výkon práce praktické sestry. V systému českého zdravotnictví je zdravotnický záchranář velmi žádanou nelékařskou profesí.

V čem se program na UJEP liší od obdobných programů jinde v ČR?

Jednoznačně mě v souvislosti s touto otázkou napadá výborná spolupráce se Zdravotnickou záchrannou službou Ústeckého kraje, která se od samého počátku podílela na přípravě akreditace, zajištění personálních i materiálních

podmínek pro výuku. Již před třemi lety získala ZZS ÚK statut Odborného pracoviště FZS UJEP, což dokládá

úzkou spoluprací nejen v oblasti vzdělávání, ale i výzkumu. Takováto forma spolupráce je v České republice zcela unikátní a vytváří optimální prostředí pro vzdělávání záchranářů. Dále se můžeme pochlubit velmi moderním zázemím, které nám nabízí naše nová budova fakulty.

Co patří mezi nejnáročnější momenty, které studenty během studia a praxe čekají?

Každý student nejnáročnější momenty vnímá individuálně. Pro někoho to může být první kontakt se smrtí, první resuscitace, závažně zraněný pacient či úmrtí dítěte. Jiný student může vnímat jako nejnáročnější moment studia zkoušku z urgentní medicíny či jiného předmětu.

Na jaké konkrétní situace v terénu studenty připravujete?

Zdravotnický záchranář musí znát nejen problematiku urgentních stavů napříč jednotlivými obory, ale také se orientovat v paliativní péči či umět poskytnout první psychickou pomoc. V budoucím zaměstnání mohou za jednu směnu řešit mnoho odlišných stavů. Ráno je zdravotnické operační středisko vyšle k pacientovi s náhlou zástavou oběhu, v dalším výjezdu řeší vysoký krevní tlak nebo bolesti břicha, před koncem směny zasahují u dopravní nehody či popáleného dítěte. Na všechny tyto stavy se snažíme naše studenty připravit.

Jakou roli v této přípravě hrají simulace?

Simulační výuka má ve vzdělávání záchranářů nezastupitelné místo. Pomáhá propojit teoretické znalosti s praktickými dovednostmi v bezpečném a kontrolovaném prostředí. Díky simulacím si studenti mohou vyzkoušet řešení různých neodkladných stavů, například náhlou zástavu oběhu, život ohrožující alergickou reakci a mnohé další, a to bez rizika pro skutečné pacienty. Simulace u studentů rozvíjí jejich schopnost rychlého rozhodování, týmové spolupráce, komunikace a správného postupu u kriticky nemocných pacientů. Na fakultě máme k dispozici moderní patientské simulátory, které dokáží simulovat širokou škálu klinických stavů.

Závěrem by mě zajímaly hlavní předpoklady pro to, aby student uspěl v tomto oboru...

V první řadě psychická odolnost. Student se v průběhu svého studia může setkat s velmi širokou paletou lidských tragédií, kterým jsme my, záchranáři, v naší profesi vystaveni. Může být konfrontován s mnoha formami smrti, z nichž některé bývají velmi tvrdé. V takových situacích se pozná, kdo na tu práci má, a kdo ne. Neméně důležitým faktorem je zájem o obor a pokora k profesi.

Přečtěte si další články **v nejnovějším čísle časopisu Silverius na téma Odvaha.**

Fotografie: archiv Patrika Cmoreje

<https://www.ujep.cz/cs/55258/odvaha-v-zachranarstvi-ve-skutecnosti-jde-o-klid-profesionalitu-a-schopnost-jednat-efektivne-pod-tlakem>